

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра психіатрії, наркології, медичної психології та психотерапії

Силабус навчальної дисципліни
«Інклузивна психологія»

Обсяг навчальної дисципліни	Загальна кількість годин на дисципліну: 120 годин, 4 кредитів ЕКТС.
Дні, час, місце проведення навчальної дисципліни	За розкладом занять. Час і місце (номер лекційного залу, аудиторії, лабораторії, студії тощо) проведення навчальної дисципліни визначається відповідно до затвердженого розкладу занять. м. Одеса, Воробйова, 11
Викладач(-и)	Євген Опрая, д.мед.н., професор, завідуючий кафедри Тетяна Чернова, к.мед.н., доцент кафедри Інга Пенова, к.психол.н., асистент кафедри
Контактна інформація	E-mail: tatyana.chernova@onmedu.edu.ua Очні консультації: з 14.00 до 16.00 четвер, з 9.00 до 12.00 субота Он-лайн консультації за домовленістю з викладачем з 16.00 до 18.00 у будні, з 9.00 до 12.00 субота Посилання на он-лайн консультації надається кожній групі під час занять окремо

КОМУНІКАЦІЯ

Комунікація зі здобувачами буде здійснюватися аудиторно (очно).

Під час дистанційного навчання комунікація здійснюється через платформу Microsoft Teams, а також через листування електронною поштою, месенджери Viber (через створені у Viber групи для кожної групи, окремо через старосту групи).

АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Предметом вивчення навчальної дисципліни «Інклузивна психологія» придання здобувачами вищої освіти теоретичних знань стосовно поняття інвалідність та її складові згідно нормативно-правових норм і регламентуючих документів та практичних навичок щодо надання фахової психологічної допомоги людині з обмеженими можливостями , членам її родини або колективу. Оволодіння здобувачами вищої освіти знаннями щодо психологічної реабілітації та методами психореабілітації та психологічної допомоги, що дають змогу молодому фахівцю комплексно і практично підходити до питань оцінки пацієнта і його ресурсів, а також ефективно планувати систему взаємодії між психологом і пацієнтом.

Мета є навчальної дисципліни «Інклузивна психологія»є придання здобувачами вищої освіти теоретичних знань стосовно поняття інвалідність та її складові згідно нормативно-правових норм і регламентуючих документів та практичних навичок щодо надання фахової психологічної допомоги людині з обмеженими можливостями , членам її родини або колективу. Оволодіння здобувачами вищої освіти знаннями щодо психологічної реабілітації та методами психореабілітації та психологічної допомоги, що дають змогу

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра психіатрії, наркології, медичної психології та психотерапії**

молодому фахівцю комплексно і практично підходить до питань оцінки пацієнта і його ресурсів, а також ефективно планувати систему взаємодії між психологом і пацієнтом.

Завданнями дисципліни є:

- поступове переосмислення суті, змісту та технологій здійснення психологічної допомоги,
- пошук можливостей соціальної підтримки та надання допомоги більшому колу людей, які її потребують,
- використання у соціально-психологічній роботі більше методів та технологій роботи спрямованих на надання допомоги людям з особливими потребами,
- організація психологічної роботи з громадянами, які мають особливості психофізичного розвитку,
- створення спеціалізованих соціально-психологічних служб, які в свою чергу організовують діяльність, спрямовану на інтеграцію людей, що опинилися в складних життєвих обставинах, у соціумі.

Очікувані результати

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми здобувачі повинні:

знати:

- визначення поняття інвалідність та обмеженість ;
- розуміння зasad реабілітаційної, психолого-педагогічної підтримки осіб з обмеженими можливостями;
- принципи комплексного підходу до вирішення проблем осіб з обмеженими можливостями;
- сучасних освітніх, реабілітаційних, інформаційних технологій у роботі з особами з обмеженими можливостями в умовах закладів, служб, організацій, установ сфери освіти, охорони здоров'я, соціального захисту;

вміти:

- проектувати індивідуальні маршрути розвитку, освіти, соціальної адаптації та інтеграції осіб з обмеженими можливостями на основі результатів їхнього психолого-педагогічного вивчення;
- здатність до забезпечення міждисциплінарної взаємодії за умови вирішення актуальних корекційно-педагогічних завдань;
- здатність працювати з окремими людьми та командами з метою сприяння високоякісному комплексному супроводу особистості з обмеженими можливостями; --використовувати набуті знання при веденні наукових дискусій з актуальних проблем соціальної реабілітації, супроводу та патронажу осіб з обмеженими можливостями; здатність генерувати нові ідеї й нестандартні підходи до їх реалізації (креативність); --налагоджувати соціальну взаємодію, співробітництво, попереджати та розв'язувати конфлікти

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Форми навчання

Буде викладений у формі практичних та організації самостійної роботи здобувачів вищої освіти .

Методи навчання. Використовуються словесні, наочні та інтегративні методи навчання.

Зміст навчальної дисципліни

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра психіатрії, наркології, медичної психології та психотерапії**

Під час вивчення дисципліни здобувачам освіти надається можливість засвоїти знання та вміння у форматі он-лайн з використанням ресурсів E-mail, ZOOM, Teams, Viber з урахуванням технічних можливостей кожного здобувача. Викладачі, закріплені за окремою групою, знаходяться в контакті в режимі он-лайн. Передбачена очна форма переважно для консультацій та відпрацювання практичних навичок з надання медико –психологічної допомоги на базі кафедри у встановлені дні та часи черговим викладачем.

Зміст навчальної дисципліни

Тема 1. Визначення поняття інклузія.

Тема 2. Організація медико-психологічного супроводу реабілітаційного процесу для осіб з обмеженими можливостями..

Тема 3. Організація та впровадження системи раннього втручання..

Тема 4. Діагностичний інструментарій у психо-реабілітаційному процесі..

Тема 5. Поняття про психологічну реабілітацію осіб з обмеженими можливостями.

Тема 6. Психотравмовні і кризові ситуації.

Тема 7 .Психологічна допомога під час втрати і горювання.

Тема 8. Метод «РІВНИЙ-РІВНОМУ» у взаємодії учасників груп підтримки та груп взаємодопомоги.

Тема 9. Проект Безбар'єрність.

Тема 10. Проект ТИ ЯК.

Тема 11. Аптечка первинної психологічної допомоги.

Тема 12. Критерії вибіру психотерапевтичних методик.

Тема 13.Показання та протипоказання до психотерапевтичного супроводу осіб з обмеженими можливостями.

Тема 14. Нормативно-правові норми і регламентуючі документи.

Тема 15.Практичні навички щодо надання фахової психологічної допомоги людині з обмеженими можливостями , членам її родини або колективу.

Перелік рекомендованої літератури

Основна:

1. Охорона психічного здоров'я в умовах війни / пер. з англ. Тетяна Семигіна, Ірина Павленко, Євгенія Овсяннікова [та ін.]. — К. : Наш формат, 2017. — 1068 с.
2. Нові клінічні протоколи: Психіатрія. Київ. Професійні видання, 2020. — 265 с.
3. Психіатрія і наркологія В.Л. Гавенко, В.С. Бітенський. — Київ: Медицина., 2020. — 512

Додаткова література

1. Посттравматичні стресові розлади : Навчальний посібник / Під заг. ред. проф. Б. В. Михайлова. - Вид. 2-е, перероблене та доповнене. - Х. : ХМАПО, 2014. - 223 с.
2. Посттравматичний стресовий розлад: посібник / Венгер О.П, Ястремська С.О. – Т.

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра психіатрії, наркології, медичної психології та психотерапії**

2019. — 264с.

3. Психіатрія і наркологія: підручник (ВНЗ IV р. а.) / В.Л. Гавенко, В.С. Бітенський, В.А. Абрамов та ін; за ред. В.Л. Гавенка, В.С. Бітенського. — 2-е вид., переробл. і допов. — К.: «Медицина», 2015.- 512с.
4. Психіатрія і наркологія: нац. підруч. для здоб. вищ. мед. навч. закл. / Г. Т. Сонник, О. К. Напрєєнко, А. М. Скрипніков та ін., за ред. О. К. Напрєєнко. - Нац. мед. ун-т ім. О. О. Богомольця. - 3-е вид., випр. - Київ: Медицина, 2017. - 422с.

Електронні інформаційні ресурси

- 1.Указ Президента України "Про забезпечення створення безбар'єрного простору в Україні" <https://www.president.gov.ua/documents/5332020-35809>
 - 2.Закон України «Про внесення змін до деяких законів України про освіту щодо організації інклюзивного навчання» <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1324-18#Text>
 - 3.Конвенція ООН про права осіб з інвалідністю https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_g71#Text
 - 4.Розпорядження Кабінету Міністрів «Про затвердження складу міжвідомчої робочої групи з питань розроблення проекту Національної стратегії із створення безбар'єрного простору в Україні» <https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-zatverdzhennya-skladu-mizhvido-a134r>
 - 5.Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження плану заходів щодо створення безперешкодного життєвого середовища для осіб з обмеженими фізичними можливостями та інших маломобільних груп населення на 2009—2015 роки «Безбар'єрна Україна» <https://www.kmu.gov.ua/npas/232167617>
 - 6.Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження критеріїв доступності для осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення приміщенъ, що надаються дільничним виборчим комісіям звичайних виборчих дільниць для організації їх роботи та проведення голосування» <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/962-2020-%D0%BF#Text>
 7. <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=2402-14> -Закон України «Про охорону дитинства». 8.<http://zakon.rada.gov.ua/cgibin/laws/mai№.cgi?nreg=2961-15> – Закон України «Про реабілітацію інвалідів в Україні
 - 9.<http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=1545-2000-%EF> - Постанова Кабінету Міністрів України від 12 жовтня 2000 р. № 1545 «Про схвалення Концепції ранньої соціальної реабілітації дітей з інвалідністю». 10.<http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=z1197-07> - Наказ Міністерства охорони здоров'я України від 08.10.2007 р. № 623 «Про затвердження форм індивідуальної програми реабілітації інваліда, дитини з інвалідністю та Порядку їх складання».
 11. <http://zakon.rada.gov.u> -Закон України
- Електронні джерела літератури здобувачі освіти можуть знайти на сайті onmu.edu.info

ОЦІНЮВАННЯ

Поточний контроль

До контрольних заходів належить *поточний контроль*. Поточна навчальна діяльність здобувачів контролюється на практичних заняттях. Застосовуються такі засоби діагностики рівня підготовки здобувачів: усне опитування; тестові завдання; написання наукових повідомлень. Поточне оцінювання здобувачів вищої освіти відбувається на кожному занятті (повинно бути опитано не менше 30% здобувачів вищої освіти). Поточна навчальна діяльність здобувача оцінюється за 4-балльною (традиційною) шкалою: «5», «4», «3», «2».

Самостійна робота здобувача, яка передбачена в програмі, контролюється і оцінюється при поточному контролі.

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра психіатрії, наркології, медичної психології та психотерапії

Критерії поточного оцінювання на практичному занятті:

«5»	Здобувач вільно володіє матеріалом, приймає активну участь в обговоренні та вирішенні ситуаційної клінічної задачі, впевнено демонструє практичні навички під час огляду хворого, висловлює свою думку з теми заняття, демонструє клінічне мислення.
«4»	Здобувач добре володіє матеріалом, приймає участь в обговоренні та вирішенні ситуаційної клінічної задачі, демонструє практичні навички під час огляду хворого з деякими помилками, висловлює свою думку з теми заняття, демонструє клінічне мислення.
«3»	Здобувач недостатньо володіє матеріалом, невпевнено приймає участь в обговоренні та вирішенні ситуаційної клінічної задачі, демонструє практичні навички під час огляду хворого з суттєвими помилками.
«2»	Здобувач не володіє матеріалом, не приймає участь в обговоренні та вирішенні ситуаційної клінічної задачі, не демонструє практичні навички під час огляду хворого.

Форми і методи підсумкового контролю: залік.

Залік, виставляється здобувачу, який виконав усі завдання робочої програми навчальної дисципліни, приймав активну участь у практичних заняттях, виконав індивідуальне завдання та має середню поточну оцінку не менше ніж 3,0 і не має академічної заборгованості.

САМОСТІЙНА РОБОТА ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Самостійна робота здобувачів, яка передбачена темою заняття поряд із аудиторною роботою, оцінюється під час поточного контролю теми на відповідному занятті. Засвоєння тем, які виносяться лише на самостійну роботу, перевіряється на останньому занятті.

ПОЛІТИКА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Політика щодо дедлайнів та перескладання:

- Пропуски занять з неповажних причин відпрацьовуються за розкладом черговому викладачу.
- Пропуски з поважних причин відпрацьовуються за індивідуальним графіком з дозволу деканату.

Політика щодо академічної добroчесності:

Обов'язковим є дотримання академічної добroчесності здобувачами, а саме:

- самостійне виконання всіх видів робіт, завдань, форм контролю, передбачених робочою програмою даної навчальної дисципліни;
- посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.

Неприйнятними у навчальній діяльності для учасників освітнього процесу є:

- використання родинних або службових зв'язків для отримання позитивної або вищої

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра психіатрії, наркології, медичної психології та психотерапії**

оцінки під час здійснення будь-якої форми контролю результатів навчання або переваг у науковій роботі;

- використання під час контрольних заходів заборонених допоміжних матеріалів або технічних засобів (шпаргалок, конспектів, мікро-навушників, телефонів, смартфонів, планшетів тощо);
- проходження процедур контролю результатів навчання підставними особами.

За порушення академічної добросесності здобувачі освіти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності:

- зниження результатів оцінювання індивідуального опитування, виконання тестових завдань, оцінки за розв'язання ситуаційних завдань, виконання індивідуального завдання, заліку тощо;
- повторне проходження оцінювання (тестових завдань, ситуаційних завдань, індивідуального завдання, заліку тощо);
- призначення додаткових контрольних заходів (додаткові ситуаційні завдання, індивідуальні завдання, тести тощо);
- проведення додаткової перевірки інших робіт авторства порушника.

Політика щодо відвідування та запізнень:

Стан здоров'я: здобувачі хворі на гострі інфекційні захворювання, у тому числі на респіраторні хвороби, до заняття не допускаються. Запізнення на заняття – не припустимі. Здобувач, який спізнився на заняття, може бути на ньому присутній, але якщо в журналі викладач поставив «нб», він повинен його відпрацювати у загальному порядку.

Використання мобільних пристройів:

Використання будь-яких мобільних пристройів заборонено. При порушенні даного пункту здобувач має покинути заняття та в журналі викладач ставить «нб», яку він повинен відпрацювати у загальному порядку.

Мобільні пристрой можуть бути застосовані здобувачами з дозволу викладача, якщо вони потрібні для виконання завдання.

Поведінка в аудиторії:

Поведінка здобувачів та викладачів в аудиторіях має бути робочою та спокійною, сувро відповідати правилам, встановленим Положенням про академічну добросесність та етику академічних взаємин в Одеському національному медичному університеті, у відповідності до Кодексу академічної етики та взаємин університетської спільноти Одеського національного медичного університету, Положенням про запобігання та виявлення академічного плагіату у науково-дослідній та освітній роботі здобувачів вищої освіти, науковців та викладачів Одеського національного медичного університету.